

REMISSYTTRANDE

Datum
2023-05-19

REGERINGSKANSLIET
Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
fo.ssk@regeringskansliet.se

SäkerhetsBranschens svar på remiss - Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57) Departementets diarienummer Fö2023/00074

SäkerhetsBranschen har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på ovan remiss. SäkerhetsBranschen önskar framföra följande yttrande:

Sammanfattning

SäkerhetsBranschen välkomnar initiativet och målsättningen om ett stärkt skydd för civilbefolkningen. Vi är positivt inställda till remissen och håller till stor del med om förslagen som utredningen lämnat.

SäkerhetsBranschen anser dock att rapporten inte har tagit tillräcklig hänsyn till det stöd som näringslivet och särskilt den privata säkerhetssektorn skulle kunna bidra med i form av både resurser och kompetens. Vi anser att det finns fördelar och möjligheter samt möjliga besparingar och tidsvinster i ett tydligare och mer uttalat samarbete med näringslivet och säkerhetsbranschens företag som i remissen är utforskade. Inom säkerhetsbranschen finns erfarenhet, kompetens och möjlighet att bistå med flera olika delar samt erfarenhet och kunskap inom samtliga områden som kan vara till stor hjälp för myndighetens arbete. Exempelvis inom kris och krisledning, att agera som eller utbilda utrymningsledare, samt redan upparbetade resurser som skyddsrumssakkunniga och kontrollanter mm.

Vi motsätter oss utrednings slutsats att förslaget inte har några tydliga konsekvenser specifikt för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företag.

SäkerhetsBranschens kommentarer till betänkandets skrivningar:

Kapitel 6

Utredningen redogör under rubriken *Särskilt om privata utförare* att länsstyrelserna skall bemannas med egen kompetens för kontrollverksamheten, och att de inte ska ta in privata aktörer. Länsstyrelserna och MSB har dock möjlighet att anlita skyddsrumssakkunnig, eller andra i det avseendet relevanta experter, när det krävs särskild kompetens i en viss fråga. I remissen föreslås även att MSB fortsatt skall ta på sig ett stort utbildningsansvar och själva utbilda den kompetens som behövs i stället för att samverka med andra aktörer.

Vår uppfattning är att utredningen i och med detta missar möjligheten att samarbeta med branschen och ta vara på upparbetade resurser och kompetenser som är aktiva och redan finns inom säkerhetsbranschens företag.

Utredningens förslag begränsar MSB och länsstyrelsernas möjlighet att samarbeta med befintliga privata aktörer som besitter rätt kunskap och som skulle vara till stor hjälp i kontrollarbetet. Även om det är positivt att dem får ta in relevanta experter när det behövs så motsätter vi oss förslaget i stort och menar i stället på att samarbete med privata aktörer och särskilt säkerhetsbranschens företag skulle underlätta mer än vad det är problematiskt. Det skulle dessutom innebära ekonomiska och tidsbesparingar mht att utbilda de resurser som krävs inom MSB.

Som exempel kan nämnas att ett enda av Sveriges alla säkerhetsföretag under 2022 har gjort ca 5000 kontroller av Sveriges skyddsrum på fastighetsägarens initiativ. Under samma period gjorde MSB sju (7) myndighetskontroller efter samma tekniska kontrollschema.

Förslaget att fastighetsägaren skall genomföra egenkontroller av skyddsrummen är mycket bra och kan ses som en tydlig parallell till hur de redan idag måste agera i förhållande till brandskydd i fastigheten genom det systematiska brandskyddsarbetet (SBA). Egenkontroller i skyddsrummen bör således lagstadgas att ske årligen samt dokumenteras.

Det finns ett mycket stort behov av att MSB ser över de tekniska regler som idag styr vad som skall kontrolleras i skyddsrummen och hur åtgärder skall utföras. Idag måste fastighetsägare underkasta sig tekniska lösningar som är väldigt kostsamma trots att det redan finns både lösningar och material med likartad kvalitet på marknaden till en betydligt mycket lägre kostnad. Detta arbete bör prioriteras för att motivera fastighetsägare att omgående åtgärda påvisade brister i skyddsrummen.

Kapitel 8

I sak håller vi med om att det krävs ytterligare arbete och planering kring utrymning och inkvartering. Dock ser vi att utredningen missar möjligheten att ta vara på den erfarenhet, kompetens och de resurser som redan finns inom näringslivet och specifikt inom säkerhetsbranschens företag. Exempel på detta är den expertis och erfarenhet som finns för bland annat krisledning och krishantering.

Utredningen konstaterar att det krävs planering och övningar för att förbättra samverkan i krissituationer men nämner inte näringslivet och privata aktörer. Vi anser även att näringslivet och privata aktörer bör vara med i både planering och övning kring utrymning och inkvartering.

Enligt utredningen kommer inte polismyndigheten ha vare sig möjlighet eller resurser för att inneha ett huvudansvar för utrymning och inkvartering vid höjd beredskap. Säkerhetsbranschens resurser kan då vara ett bra komplement i form av exempelvis bevakningspersonal, fordon och transporter.

Det finns även möjlighet kring samverkan när det gäller information till befolkningen bland annat genom branschens auktoriserade larmcentraler. Larmcentralerna är ovärderliga för att bidra med att ge en bra lägesbild och för att lättare fördela resurser.

I kris finns stort behov av att kunna samla och förmedla information. Ett aktivt samarbete med branschorganisationen för att stödja myndigheter med att sprida information kring säkerhets- och krisfrågor bör ses som en tillgång i syfte att informera befolkningen.

Kapitel 10

Utredningen tar inte hänsyn till möjligheterna att samverka med eller använda kompetenta resurser som redan finns inom näringslivet och säkerhetsbranschens företag. Den fokuserar i stället på att bygga upp ett helt nytt system där myndigheterna genom bland annat civilplikt skall utbilda all kompetens själva.

Vi anser att det finns fördelar och möjligheter, samt stora tidsvinster att göra i samarbeten med näringslivet och särskilt säkerhetsbranschens företag som i rapporten är utforskade. Inom branschen finns det erfarenhet, kompetens och utbildade resurser som definitivt kan vara till stor hjälp. Exempelvis genom att agera som eller utbilda utrymningsledare.

Ett tillägg till detta är att om 450 totalförsvarspliktiga bland annat skall agera "skyddsrumspersonal" innebär det att varje person skall ansvara för ca 140 skyddsrum. Det behövs med andra ord betydligt fler totalförsvarspliktiga än 450 st.

Kapitel 11

Vi motsätter oss utrednings slutsats att förslaget inte har några tydliga konsekvenser specifikt för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företag. Utredningen har exempelvis inte tagit hänsyn till att projekts storlek ökar när det innefattar utrymmen som klassas om från förråd till skyddsrum. När fler projekt ökar i omfattning påverkas mindre företags konkurrenskraft negativt.

Majoriteten av utredningens konsekvensanalys redogör för den potentiella kostnadspåverkan förslaget kan innebära för myndigheter och annan offentlig verksamhet. Vi har inget att anmärka på dessa punkter.

I detta ärende har en arbetsgrupp från SäkerhetsBranschens kansli samt medlemsföretag med särskild kompetens inom området deltagit.

Stockholm, 2023-05-19

SäkerhetsBranschen

Jeanette Lesslie Wikström
VD